

The invisible masterpiece

Hans Belting

H 15 The Absolute Artist of De duivelskunstenaar

1. Picasso 'verraadt' het kubisme
2. Harlekijn in het theater van het schilderen
3. Drie vrouwen bij de fontein of de bronnen van de kunst
4. Guernica : het kunstwerk als mythe
5. Variaties op het thema van het werk : de 'latere series' van Picasso

Richard Fokker
Ronald van der Vlies
Pieter Vis

1. Picasso verraadt het kubisme

Still life with
chair caning
1912

Gertrude Stein 1906

- Gertrude Stein: het ego van Picasso
- Het verraad van 1914

Harlequin on a black ground 1915

Les Saltimbanques 1905

The Violinist 1918

2. Harlekijn in het theater van de schilderkunst

- Harlekijn: alter ego van Picasso en het theater

Harlequin and
Woman with
Necklace 1917

Olieverf op
doek

Gordijn voor Parade 1917

Tempera op doek

Kostuumontwerp Parade 1917

manager

chinees

acrobaat

3. Drie vrouwen bij de fontein, of de bronnen van de kunst

Three women at
the Fountain,
1931

Eurydice

Landscape with a Bather,
Renoir 1900

Seated Model Drying her Foot,
Picasso 1921

4. Guernica: het kunstwerk als mythe

Pablo Picasso *Guernica*, 1937
Olieverf op doek, 349 X 777 cm
Museo Nacional Centro d'Arte Reina Sofia, Madrid

Politiek of kunst?

- kunst zelf diende een aanklacht in in naam van de mensheid
- Belting signaleert conflict tussen politieke boodschap en artistieke inhoud
- leidde wel tot brede waardering bij zowel diegenen die de het protest onderschreven als diegenen die het als kunstwerk apprecieerden

Tot standkoming (1)

- De **Spaanse Burgeroorlog** van 1936 tot 1939
- Gewapend intern conflict op Spaanse bodem tussen republikeinen, communisten (met steun van Stalin) en nationalisten en monarchisten met steun van Nazi-Duitsland en fascistisch Italië
- Het totale dodental inclusief de nationalistische zuiveringen achteraf bedroeg ongeveer een half miljoen mensen

Tot standkoming (2)

- Opdracht van Spaanse republiek in januari 1937 om drama bedreigde republiek af te beelden
- Guernica, een klein Baskisch dorpje in Noord-Spanje, werd door Hitler in naam van Franco op 26 april 1937 gebombardeerd
- tentoongesteld in mei 1937 in het Spaanse paviljoen op de Wereldtentoonstelling in Parijs
- Ontelbare voorstudies in kleur en studies van individuele motieven
- het werk kwam pas in 1981 in Spanje

Mogelijke uitleg

- Guernica was niet het eigenlijke onderwerp van het schilderij
- persoonlijke mythologie van Picasso?
- *Max Raphael* : emoties van de kunstenaar zijn het werkelijke onderwerp
- *Peter Weiss*: herinnering aan voorbije momenten van onderdrukking'
- het anonieme geweld werd aan de kaak van de moderne tijd

Geïsoleerd werk in Picasso's oeuvre?

Er zijn analoge werken zoals *Night Fishing at Antibes*, 1939

Geïsoleerd werk in Picasso's oeuvre?

(2)

Bacchanal 1944 (naar Poussin)

Geïsoleerd werk in Picasso's oeuvre? (3)

Peace & War 1952

Geïsoleerd werk in Picasso's oeuvre? (4)

Women at their toilet

1938

4,48 m x 2,29 m

gouache

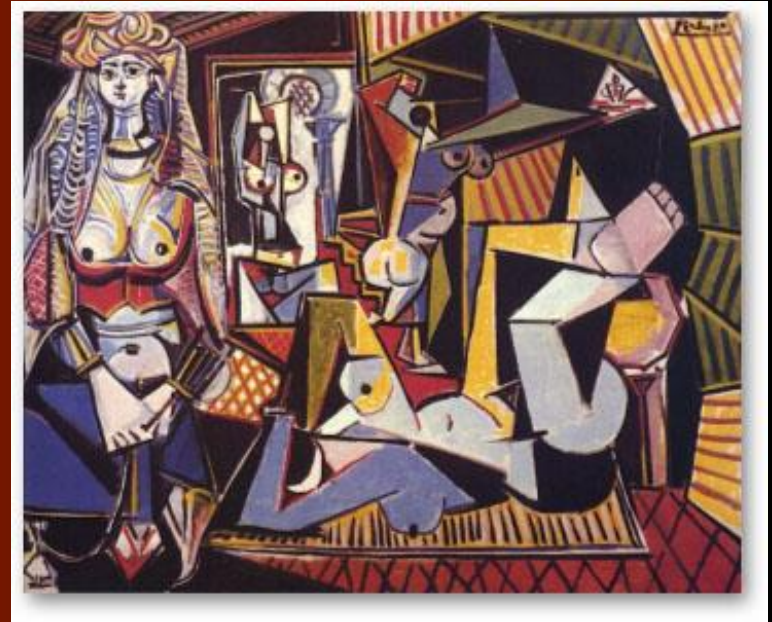
behang op papier

5. De latere series van Picasso

Vanaf 1954 maakte Picasso kunstwerken aan de hand van oudere meesterwerken zoals

- *Vrouwen van Algiers* van Delacroix
- *Las Meninas* Velázquez,
- *Déjeuner sur l'herbe* Manet
- *Verkrachting van de Sabijnse Maagden* van David

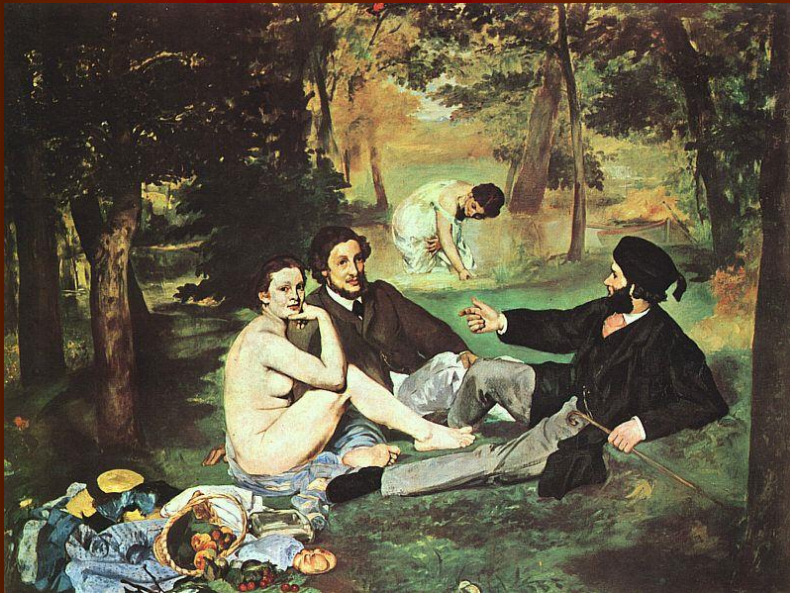
Vrouwen van Algiers

Las Meninas

Déjeuner sur l'herbe

Verkrachting van de Sabijnse Maagden

Waarom maakte Picasso deze series?

- serie metamorfosen die altijd onvoorspelbaar uitvielen
- laag na laag af te pellen om te zien of er leven school in het kunstwerk
- **ritueel** van **creativiteit**
- behoefte om te parodiëren
- doorgaande schepping van kunst
- confrontatie aangaan met grote meesterwerken

**Maar misschien is de belangrijkste reden zijn
behoefte om zich te manifesteren als
“The Absolute Artist”**

Tentamen vraag:

Ronald van der Vlies

Picasso wordt ook door Belting gezien als een van de grootste kunstenaars van de twintigste eeuw en beschrijft in hoofdstuk *The Absolute Artist* diverse stijlen die Picasso gebruikt heeft.

- a) Met Braque wordt Picasso beschouwd als de “uitvinder” van het Kubisme. Noem argumenten waarom Picasso zeker niet alleen als kubistisch kunstenaar moet worden beschouwd.
- b) Beschrijf de ontstaansgeschiedenis van het door Picasso gemaakte schilderij genaamd Guernica. Welke plaats neemt dit schilderij in, in het werk van Picasso en tot welke discussies heeft Guernica aanleiding gegeven?
- c) Waarom wordt Picasso door Belting gekenmerkt als de absolute kunstenaar?

- a. Argumenten waarom Picasso zeker niet alleen als kubistisch kunstenaar moet worden beschouwd
- te veel artiest die niet aan een bepaalde stijl wilde blijven vastzitten
 - Kubisme eerder als een etappeplaats dan een einddoel
 - kostuumontwerp voor de voorstelling *Parade*
 - moderne kunst moet geen theorieën na streven maar zelf in het werk uitproberen
 - Door Renoir werd hij geïnteresseerd in het neorealisme

b. De ontstaansgeschiedenis van Guernica

- geschilderd in mei 1937
- ter gelegenheid van de wereldtentoonstelling in Parijs
- Spaanse regering van republikeinse signatuur gaf opdracht tot het maken van een “politiek” schilderij tbv propaganda
- sinds 1936 een bloedige burger oorlog
- Was het een politiek statement of was het een kunstwerk ?
- voorbereidende tekeningen en studies van individuele motieven
- Dora Maar fotografeerde de ontstaansgeschiedenis, deze foto's hebben echter een losse band met het werk

b. De ontstaansgeschiedenis van Guernica (2)

- het werk ging pas in 1981 naar Spanje als heldhaftig embleem van een lang onderdrukt hoofdstuk uit de Spaanse geschiedenis
- Het werk hangt in het Centro de Arte Reina Sofia in Madrid
- Ondanks twijfels bij critici behoort het kunstwerk tot de canon van Picasso's werk uit die periode
- Het werk werd later beschouwd als de personificatie van de moderne kunst

c. Waarom wordt Picasso door Belting gekenmerkt als de absolute kunstenaar?

- Picasso hanteert telkens weer nieuwe methoden om zich in de schilderkunst uit te drukken
- neemt afstand van de academische waarden
- artiest met een eigen persoonlijkheid
- wilde zich niet associëren met de bestaande avant-garde
- standpunt dat de kunstenaar zelf de kunst moest ontdekken
- 2 grote meesterwerken: Guernica en Les Femmes d'Alger
- Competitie dmv series metamorfosen van bestaande oudere meesterwerken.